

Verðlagsstofnun og umboðsmenn neytenda á Norðurlöndum

Sameiginlegar stefnumarkandi reglur um sjónvarpsauglýsingar

I. KAFLI

Almennar kröfur byggðar á lögum um óréttmæta viðskiptahætti

1. gr.

Afmörkun auglýsinga

Auglýsingar eiga að vera skýrt afmarkaðar frá venjulegri dagskrá með sérstöku hljóð- og myndmerki.

2. gr.

Kröfur um aðgreiningu frá almennri dagskrá

Auglýsingar eiga að vera skýrt aðgreindar frá almennri dagskrá og mega ekki vera þannig gerðar að hætta sé á að áhorfendur villist á þeim og öðru dagskrárefni.

Auglýsingar skulu þannig úr garði gerðar að ekki leiki vafi á að um auglýsingar sé að ræða. Sérstakrar aðgæslu er þörf við notkun atriða úr barnadagskrá í auglýsingu.

Dagskrárgerðarmenn ættu ekki að koma fram í auglýsingu.

3. gr.

Duldar auglýsingar

Ekki má nota aðferðir sem ætlað er að hafa áhrif á áhorfendur án þess að þeir geri sér grein fyrir þeim skilaboðum sem verið er að koma á framfæri. Auglýsingar mega ekki beinast einhliða að undirmeðvitund manna.

Í almennri dagskrá má ekki eiga sér stað umtal eða sýning á vörum eða þjónustu í auglýsingaskyni.

4. gr.

Kröfur um siðgæði og öryggi

Í auglýsingum mega ekki koma fyrir athafnir sem geta hvatt til brota á lögum.

Í auglýsingum má ekki

- hvetja til hegðunar sem getur verið skaðleg heilsu manna,
  - hvetja til hegðunar sem getur verið háskaleg fyrir öryggi á heimili, á vinnustað eða í umferðinni eða stuðlað að hættulegri eða óábyrgri framkomu,
  - hvetja til hegðunar þar sem að ástæðulausu er sýnd ónærgætni við umhverfið.
- Sérstaklega þarf að leggja áherslu á að auglýsingar
- brjóti ekki í bága við almenna góða siði,
  - vanvirði ekki mannlega sæmd,
  - sýni ekki kyni, ætt, trú eða þjóðerni manna lítilsvirðingu,
  - vanvirði ekki trúar eða pólitíska sannfæringu manna.

5. gr.

Ótti, áhrifamáttur

Ekki má sýna auglýsingar sem að óþörfu geta valdið skelfingu eða hræðslu hjá áhorfendum. Auglýsendur mega ekki notfæra sér hjátrú manna.

Í auglýsingu má hvorki sýna né hvetja til ögrandi háttalags eða ofbeldis.

6. gr.

Fullyrðingar og meðmæli með vöru og þjónustu

Kynning á vöru og þjónustu verður að vera áreiðanleg.

Þær fullyrðingar sem settar eru fram í auglýsingum um eiginleika og áhrif vöru og þjónustu þarf að vera unnt að sanna. Meðmæli frá notendum eru ekki talin vera sönnunargögn. Umsagnir þekktra manna, sérfræðinga eða annarra eru taldar settar fram af auglýsendum sjálfum. Verður að sanna þær á sama hátt og almennar fullyrðingar.

7. gr.

Börn og auglýsingar

7.1 Almenn

Auglýsingar skulu miðast við að börn sjái þær og heyri.

7.2 Áhrifagirni barna og unglunga

Í auglýsingum verður að sýna sérstaka varkárni vegna áhrifagirni og reynsluleysis barna og unglunga.

Í auglýsingum má ekki notfæra sér trúgirni og traust barna og unglunga. Ekki má gefa í skyn að börn og unglungar verði út undan í vinnahópi, hafi færri tækifæri til þroska eða tapi á annan hátt félagslegu álitu ef þau fá ekki tiltekna vöru eða þjónustu.

Auglýsing má ekki vera þannig úr garði gerð að hún hafi þau áhrif að börn geti farið sér að voða.

7.3 Kynning á vöru og þjónustu

Sérstaklega verður að gæta þess að ekki sé villt um fyrir börnum og unglungum um eðli, stærð, andvirði, endingu eða eiginleika þeirrar vöru sem auglýst er.

Ef fylgihlutir (t.d. rafhlöður) eru nauðsynlegir til þess að unnt sé að nota vöru samkvæmt tilgangi hennar eða eins og sýnt er, þarf það að koma fram.

Ef vara eða þjónusta er hluti af heild eða röð skal skýrt tekið fram, hvert heildarverðið mun verða.

Ef vara er ekki ætluð börnum undir ákveðnum aldri skal það koma skýrt fram í auglýsingu.

Ekki má gefa börnum og unglungum óraunhæfar hugmyndir um verðmæti vöru eða þjónustu. Ekki má heldur gefa í skyn að verð vöru hæfi fjárhag allra fjölskyldna.

Í auglýsingum um sælgæti, svaladrykki, nasl o.þ.h. má ekki gefa til kynna að þessar vörur geti komið í stað venjulegs fæðis.

7.4 Fortölur

Í auglýsingum má ekki hvetja börn og unglunga til að hafa áhrif á aðra um kaup á vöru og þjónustu.

7.5 Þátttaka í auglýsingum

Börn mega einungis koma fram í auglýsingum ef þau eru eðlilegur þáttur í því umhverfi sem sýnt er eða ef nauðsynlegt er að börn sýni notkun vöru eða þjónustu.

Ekki má láta börn mæla með vöru eða þjónustu.

Teiknimyndapersónur eða fólk sem reglulega kemur fram í barna- og unglungaþáttum má ekki koma fram í auglýsingum sem sérstaklega er ætlað að ná til barna og unglunga.

II. KAFLI

Aðrar kröfur samkvæmt lögum um óréttmæta viðskiptahætti

Auk framangreindra stefnumarkandi reglna verður að hafa í huga aðrar kröfur sem lög nr. 56/1978 um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti gera til auglýsinga. Í því felst m.a. það grundvallaratriði að auglýsingar verða að vera sannar og þær mega ekki villa um fyrir kaupendum.

Samkeppnislög nr. 8/1993 tóku við af lögum nr. 56/1978 um verðlag, samkeppnishömlur og óréttmæta viðskiptahætti.